

Трафик на хора - ниво на информираност на младите хора.

Кр. Захариева, Д. Георгиева

Trafficking is a global problem. In our country there are all conditions for organized trafficking. Bulgaria is a source, transit point and a small percentage final destination of Asia and Eastern Europe.

To minimize victims of trafficking among young people is needed periodically in the schools to provide adequate information on the methods, ways of human trafficking, to use different media sources for information related to traffic.

Keywords: traffic, young people, transit, victims, channels

ВЪВЕДЕНИЕ

През последните години трафикът на хора се превърна в предмет на засилени дискусии както в целия свят, така и в България поради връзката му с организираната престъпност, проституция и сексуална експлоатация. Това засилва вниманието на обществеността и големи международни организации .

ИЗЛОЖЕНИЕ

Трафикът на хора е световен проблем и печеливш престъпен бизнес. Какво всъщност е „трафика на хора“ – това е престъпна дейност, при която се набират, транспортират, укриват или приемат лица, независимо от тяхната воля и желание.

В нашата страна съществуват всички условия за организиран трафик на хора-безработица, ниски доходи, организирана престъпност, липса на адекватни закони. Обикновено жертвите са жени, по-рядко деца, като основна цел е сексуална експлоатация, прави се внимателен подбор на жертвите - добър външен вид, икономически затруднения, социална изолация. Наблюдава се тенденция на увеличаване процента на жените-трафиканти, подмамващи и вербуващи жертвите. Според данни на фондация "България-младежка превенция"около 5 хил.жени годишно в България стават жертви на нелегален трафик в чужбина. Най-често българските момичета са изнасяни в Македония, Косово, Германия, Франция, Холандия, Испания, Италия. Като прикритие за незаконния трафик на хора се използват на пръв поглед агенции – за осиновяване, запознанства в чужбина, агенции за кастинг, брачни агенции, туроператорскифирми и други. Нерядко се вербуват момичета преживели тежки емоционални сътрсения.

Според Д-р Ани Клеменс най-застрашени са младите хора, най-вече жени и деца. Според неправителствени организации от България излизат 10 000-15 000 жени, а според МВР – 1000 жени.

Трафикът може да бъде външен /извън границата на дадена държава/ и вътрешен /в съответната държава/. Обекти на тази „дейност“ могат да бъдат лица от различни възрастови, професионални и интелектуални групи. Трафикантите използват различни прийоми: измама, злоупотреба с власт, отвлечане, обещание за работа, обещание за по-добро образование, обещание за женитба с богати и влиятелни личности,подтикване към употреба на наркотици.

Трафикът на хора е организирана криминална дейност, целта е висока печалба, използват се различни форми на експлоатация: сексуална, трудова, просия, джебчийство, продажба на органи, продажба на новородени.

Най-голям процент от жертвите са принудени да работят в секс индустрията или порнографския бизнес. В своята същност трафика на хора нарушава основни човешки права като: право на живот и право на избор на свободен живот.

Жертвите винаги са съпътствани от насилие и фалшиви обещания, лишени са от лични документи, затворени на едно място зависими от своя работодател.

България е източник, транзитен пункт и в малък процент крайна дестинация за Азия и Източна Европа. Стратегическото място което заема България на Балканския

полуостров и в Европа е причина страната ни да има място в различните „канални на трафик на хора“.

Русия – Украйна – Молдова – България – Гърция – Турция

България – Молдова – Гърция – Албания – Италия

България – Сърбия – Австрия – Германия – Берлгия

България – Сърбия – Австрия – Германия – Холандия

Факторите основаващи „трафика на хора“ са: икономически – бедност; психологически – психичен, сексуален тормоз, наркотична зависимост; геополитически – конфликти, войни, международно ориентирана престъпност.

Отчита се увеличаване на броя на жертвите на трафика в курортните и гранични райони. Някои от рисковите райони са Русе, Варна, Бургас, Благоевград, Видин, Монтана, Сливен, Пазарджик, Хасково, Сандански, Свиленград.

Няма застрахована група от трафик на хора, както по възраст така и по образователен ценз - като най-застрашени са младите хора /Табл. 1 , Табл 2/

Таблица 1

14г. -17г.	6.54%
18г. – 24г.	64.49%
25г. – 30г.	12.15%
над 30г.	14.02%

Таблица 2

Висше образование	6.7%
Средно образование	28.93%
Основно образование	24.43%
Начално образование	36.84%

Най-общо механизма за попадане в трафика е следния: трафикантите посещават барове, кафенета, дискотеки; набелязват и проучват жертвите си, следват красиви обещания, обграждане с внимание и отрупване с подаръци и емоционална близост.

Тъй като основен обект на трафикантите са младите хора, възниква въпроса – **Как да се предпазят?**

1. При предложение за работа в /България или чужбина/:

- проучване на фирмата, която предлага работа
- проучване на необходимите документи
- подписване на работен договор
- споделяне с близки и приятели
- съхраняване на личните документи при тръгване да се вземат всички телефонни номера и номера на българското посолство в страната и женски организации.

2. При предложение за обучение в чужбина:

- проучване на учебното заведение
- проучване на лицето при което се отива
- уговорени сигнали с близките при нужда от помощ
- разговорник за страната
- заделяне на пари за спешни случаи
- оставяне в къщи копие от личната карта, виза, договор, снимка, адрес на мястото където се отивате, имената и адреса на хората с които ще се пътува.

3. При ново запознанство, нов „ухажор”

- бдителност
- споделяне с близки и приятели
- повишена бдителност при организирани купони от непознати тъй като манипулирането на лицата при консумирането на алкохол и дрога е сравнително лесно.

За да се сведат до минимум жертвите на трафика сред младите хора е необходимо периодично в учебните заведения да се представя адекватна информация относно методите, пътищата на трафика на хора, да се използват различни медийни източници за предоставяне на информация свързана с трафика. Добър ефект има споделяне на преживяното от лица станали жертви на тази криминална дейност в миналото.

За да се установи какво е нивото на информираност на младите хора за проблема „Трафик на хора”, се използваха анкетни карти и проучване на информационни източници.

Бяха анкетирани 115 лица на възраст 18г.-25г. през 2010г.-2011г. и резултатите са следните:

- **55%** - недостатъчна информация за трафика на хора
- **25%** - липса на информация за предпазване от въвлечане в трафика на хора
- **20%** - липса на информация за механизма на действие на трафикантите
- **73%** - нямат информация за дейността на различни правителствени и неправителствени организации

От анализа на резултатите установихме, че голям процент от анкетираните млади хора нямат достатъчна информация по проблема.

Отчитайки променената ситуация в световен мащаб и в частност Европа и възникналите проблеми с трафика на хора, България е предприела редица мерки както в областта на ефективното противодействие, така и по отношение на законодателната уредба. Приет е Закон за борба с трафика на хора от 20.05.2003г. През 2004г е създадена Националната комисия за борба с трафика на хора, през 2008 функционира местни комисии в рисковите райони. Националните комисии за борба с трафика на хора организират разяснителни кампании като финансират изработването на постери, брошури, разпространявани основно в учебни заведения и в рисковите райони. Освен държавните институции по проблема работят около 35 Неправителствени организации.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Независимо, че днес младите хора имат достъп до разнообразни източници за информация и дейността на правителствени и неправителствени организации за борба с трафика на хора се установява, че необходимата информация не достига до тях. Това налага промяна в методите за предоставяне на информацията по проблема.

За контакти:

гл. ас. Крисктина Захаријева – РУ „Ангел Кънчев“ ФОЗЗГ kzaharieva@abv.bg

гл. ас. Д. Георгиева – РУ „Ангел Кънчев“ ФОЗЗГ

Докладът е рецензиран.